COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 8.11.2006
COM(2006) 654 definitief

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

inzake de beginselen, prioriteiten en voorwaarden van het Europees partnerschap met Montenegro

(ingediend door de Commissie)

TOELICHTING

De Europese Raad van Thessaloniki van 19 en 20 juni 2003 heeft bevestigd dat hij zijn volledige en daadwerkelijke steun wil verlenen aan het Europees perspectief van de landen van de Westelijke Balkan. Hij heeft zijn goedkeuring gehecht aan de "Agenda van Thessaloniki voor de Westelijke Balkan", waarin de Europese partnerschappen worden geïntroduceerd als middel om het Europees perspectief van de landen van de Westelijke Balkan gestalte te geven.

De Commissie heeft op 9 november 2005 een bijgewerkt Europees partnerschap ingediend voor Servië en Montenegro, met inbegrip van Kosovo als gedefinieerd bij Resolutie 1244 van de VN-Veiligheidsraad van 10 juni 1999. De Raad heeft dat partnerschap op 30 januari 2006 goedgekeurd. Na een referendum op 21 mei heeft Montenegro op 3 juni 2006 zijn onafhankelijkheid uitgeroepen. Daarop volgde erkenning door de EU en haar lidstaten. Bijgevolg acht de Commissie het aangewezen een voorstel voor een bijgewerkt Europees partnerschap in te dienen dat uitsluitend betrekking heeft op Montenegro. Dat voorstel is gebaseerd op de delen van het huidige Europese partnerschap voor Servië en Montenegro (met inbegrip van Kosovo) die betrekking hebben op Montenegro en die bijgewerkt zijn om de prioriteiten op te nemen in verband met de nieuwe bevoegdheden van Montenegro en de uitdagingen waarmee het thans als onafhankelijke staat wordt geconfronteerd.

Dit vernieuwde Europese partnerschap is gebaseerd op Verordening (EG) nr. 533/2004 van 22 maart 2004. Het bevat de korte- en middellangetermijnprioriteiten voor de voorbereiding van het land op verdere integratie met de Europese Unie. Met het oog op de tenuitvoerlegging van het Europese partnerschap moeten de bevoegde autoriteiten van Montenegro een plan opstellen met een tijdschema en gedetailleerde maatregelen die het land wenst te nemen. De vorderingen bij de implementatie van de prioriteiten zullen regelmatig door de Commissie worden getoetst.

De prioriteiten van het Europees partnerschap vormen de basis voor de programmering van de financiële bijstand van de Gemeenschap, die verder zal worden verleend op grond van de desbetreffende financiële instrumenten, met name Verordening (EG) nr. 1085/2006 van 17 juli 2006 tot invoering van een instrument voor pretoetredingssteun (IPA).

Dit voorstel voor een besluit van de Raad heeft geen financiële implicaties. Gezien het bovenstaande verzoekt de Commissie de Raad zijn goedkeuring te hechten aan bijgaand voorstel voor een besluit van de Raad.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

inzake de beginselen, prioriteiten en voorwaarden van in het Europees partnerschap met Montenegro

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EG) nr. 533/2004 van de Raad van 22 maart 2004 inzake de totstandbrenging van Europese partnerschappen, en met name op artikel 2[1],

Gezien het voorstel van de Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De Europese Raad van Thessaloniki van 19 en 20 juni 2003 heeft zijn goedkeuring gehecht aan de invoering van de Europese partnerschappen als middel om het Europees perspectief van de landen van de Westelijke Balkan gestalte te geven.

(2) Verordening (EG) nr. 533/2004 bepaalt dat de Raad een besluit neemt over de beginselen, prioriteiten en voorwaarden die in de Europese partnerschappen worden opgenomen en over eventuele latere aanpassingen daarvan.

(3) Verordening (EG) nr. 533/2004 bepaalt dat de follow-up van de Europese partnerschappen plaatsvindt in het kader van de mechanismen van het stabilisatie- en associatieproces en met name de jaarlijkse periodieke verslagen.

(4) De Raad heeft op 14 juni 2004 zijn goedkeuring gehecht aan een eerste Europees partnerschap met Servië en Montenegro met inbegrip van Kosovo als gedefinieerd bij Resolutie 1244 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties[2]. De Raad heeft op 30 januari 2006 besloten dit Europees partnerschap bij te werken[3].

(5) Op 3 juni 2006 heeft Montenegro zijn onafhankelijkheid uitgeroepen na een referendum over onafhankelijkheid, dat op 21 mei 2006 had plaatsgevonden.

---

1 PB L 86 van 24.3.2004, blz. 1.

2 Besluit 2004/520/EG van de Raad van 14 juni 2004 inzake de beginselen, prioriteiten en voorwaarden die zijn opgenomen in het Europees partnerschap met Servië en Montenegro, met inbegrip van Kosovo als gedefinieerd bij Resolutie 1244 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties van 10 juni 1999 (PB L 227 van 26.6.2004. blz. 21).

3 Besluit 2006/56/EG van de Raad van 30 januari 2006 inzake de beginselen, prioriteiten en voorwaarden die zijn opgenomen in het Europees partnerschap met Servië en Montenegro met inbegrip van Kosovo als gedefinieerd bij Resolutie 1244 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties van 10 juni 1999 en tot intrekking van Besluit 2004/520/EG (PB L 35 van 7.2.2006, blz. 32).

(6) Op de Raad Algemene Zaken en Buitenlandse Betrekkingen van 12 juni 2006 hebben de Europese Unie en haar lidstaten besloten dat zij hun betrekkingen met de Republiek Montenegro als soevereine en onafhankelijke staat verder zullen ontwikkelen.

(7) Het is daarom passend een nieuw Europees partnerschap met Montenegro tot stand te brengen op basis van de gedeelten met betrekking tot Montenegro die zijn opgenomen in het Europees partnerschap met Servië en Montenegro dat in januari 2006 is goedgekeurd. Deze gedeelten zijn bijgewerkt in het licht van de vaststellingen in het periodiek verslag van 2006 en aangevuld met prioriteiten die een antwoord moeten bieden op de uitdagingen waarmee Montenegro als onafhankelijke staat wordt geconfronteerd.

(8) Als voorbereiding op verdere integratie met de Europese Unie moeten de bevoegde autoriteiten van Montenegro een plan opstellen met een tijdschema en specifieke maatregelen om de prioriteiten van dit Europees partnerschap te implementeren,

BESLUIT:

Artikel 1

Overeenkomstig artikel 1 van Verordening (EG) nr. 533/2004 worden de in het Europees partnerschap met Montenegro op te nemen beginselen, prioriteiten en voorwaarden vastgesteld in de bijlage, die een integrerend deel van dit besluit vormt en, wat Montenegro betreft, die van Besluit 2006/56/EG vervangt.

Artikel 2

De implementatie van het Europees partnerschap wordt onderzocht aan de hand van de mechanismen die zijn vastgesteld in het kader van het stabilisatie- en associatieproces en met name de jaarlijkse periodieke verslagen van de Commissie.

Artikel 3

Dit besluit wordt van kracht op de derde dag volgende op die van zijn bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter
[...]

BIJLAGE

MONTENEGRO: EUROPEES PARTNERSCHAP 2006

1. INLEIDING

De Europese Raad heeft zijn goedkeuring gehecht aan de invoering van de Europese partnerschappen als middel om het Europees perspectief van de landen van de Westelijke Balkan gestalte te geven.

Op 9 november 2005 heeft de Commissie een bijgewerkt Europees partnerschap ingediend voor Servië en Montenegro, met inbegrip van Kosovo als gedefinieerd bij Resolutie 1244 van de VN-Veiligheidsraad van 10 juni 1999. De Raad heeft dat partnerschap op 30 januari 2006 goedgekeurd. Na een referendum op 21 mei heeft Montenegro op 3 juni 2006 zijn onafhankelijkheid uitgeroepen. Daarna volgde erkenning door de EU en haar lidstaten. Bijgevolg acht de Commissie het aangewezen een voorstel voor een bijgewerkt Europees partnerschap in te dienen dat uitsluitend betrekking heeft op Montenegro. Dat voorstel is gebaseerd op de delen van het huidige Europese partnerschap voor Servië en Montenegro (met inbegrip van Kosovo) die betrekking hebben op Montenegro. Het bijgewerkte voorstel omvat ook de prioriteiten in verband met de nieuwe bevoegdheden van Montenegro en de uitdagingen waarmee het thans als onafhankelijke staat wordt geconfronteerd.

De bevoegde autoriteiten van Montenegro moeten een plan met een tijdschema en gedetailleerde maatregelen uitwerken om de prioriteiten van het Europees partnerschap ten uitvoer te leggen.

2. BEGINSELEN

Het stabilisatie- en associatieproces blijft het kader voor de Europese integratie van de landen van de Westelijke Balkan tot zij in de toekomst zullen toetreden.

De voornaamste prioriteiten die zijn geïdentifceerd, hebben betrekking op het vermogen van die landen om te voldoen aan de criteria vastgesteld door de Europese Raad van Kopenhagen van 1993 en de voorwaarden die zijn vastgesteld voor het stabilisatie- en associatieproces, met name die welke door de Raad zijn gedefinieerd in zijn conclusies van 29 april 1997 en 21 en 22 juni 1999, de slotverklaring van de Topontmoeting in Zagreb op 24 november 2000 en de Agenda van Thessaloniki.

3. PRIORITEITEN

Bij de prioriteitenkeuze in dit Europees partnerschap is ervan uitgegaan dat Montenegro in staat zal zijn de doelstellingen in de komende jaren volledig dan wel voor een groot deel te verwezenlijken. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen kortetermijnprioriteiten, die binnen een à twee jaar zouden moeten worden verwezenlijkt, en middellangetermijnprioriteiten, die binnen drie à vier jaar gerealiseerd moeten zijn. De prioriteiten hebben betrekking op wetgeving en de tenuitvoerlegging daarvan.

Gezien de aanzienlijke kosten die aan de naleving van alle EU-eisen zijn verbonden en de complexiteit van een aantal van die eisen, zijn in deze fase niet alle belangrijke taken in het

partnerschap opgenomen. In toekomstige partnerschappen zullen naargelang van de vorderingen die het land maakt, verdere prioriteiten worden opgenomen.

De belangrijkste kortetermijnprioriteiten zijn samengevoegd aan het begin van de lijst. De volgorde van deze prioriteiten houdt geen rangschikking naar belangrijkheid in.

3.1. Kortetermijnprioriteiten

Belangrijkste prioriteiten

– Goedkeuring van een nieuwe grondwet op basis van een brede consensus en overeenkomstig Europese normen, in het bijzonder op het gebied van mensenrechten en rechten van minderheden, organisatie van justitie, accountantscontrole, defensie en veiligheid.

– Voltooiing van de oprichting van de nodige juridische en institutionele structuren van een onafhankelijk land, met inbegrip van de ondertekening en ratificatie van de internationale instrumenten waarbij de Statenunie van Servië en Montenegro aangesloten was.

– Verdere maatregelen voor de hervorming van de overheidsdiensten, met inbegrip van de bezoldiging van ambtenaren, met het oog op transparante aanwerving, toepassing van hoge professionele normen en verantwoordingsplicht; meer in het bijzonder, verdere versterking van de Europese integratiestructuren op alle niveaus (ook in de vakministeries en het parlement) en van de coördinatiemechanismen in verband met EU-aangelegenheden.

– Afronding van de plannen voor de hervorming van justitie; aanwerving en loopbaanbeheer onttrekken aan de bevoegdheden van het parlement en vaststelling van transparante procedures op basis van professionele en objectieve criteria voor selectie en loopbaanontwikkeling, rationalisatie van de rechtbanken, modernisering van de procedures en verbetering van de administratie; zorgen voor afdoende en duurzame financiering van het justitieel stelsel.

– Versterking van het parlementair toezicht op defensie- en veiligheidsstructuren.

– Doorgaan met de volledige samenwerking met het Internationaal Straftribunaal voor het voormalige Joegoslavië (ICTY).

– Verhoging van de capaciteit voor de vaststelling en uitvoering van maatregelen die voortvloeien uit verbintenissen in het kader van de stabilisatie- en associatieovereenkomst, en met name versterking van de capaciteit van de douanediensten om de oorsprongsregels en de methoden van administratieve samenwerking correct toe te passen.

Politieke criteria

<u>Democratie en de rechtsstaat</u>

Verkiezingen

– Overeenkomstig de aanbevelingen van het Bureau voor democratische instellingen en mensenrechten, depolitisering en verbetering van de werking van de verkiezingsadministratie, in het bijzonder betreffende de aankondiging van verkiezingsresultaten; codificatie van verkiezingswetgeving; vaststelling van regels voor

verslaggeving over campagnes en invoering van regels voor transparantie bij de zeteltoewijzing overeenkomstig Europese normen; opzetten van een transparant kader voor campagnefinanciering.

Parlement

– Versterking van de algemene capaciteit van het parlement inzake wetgeving en controle, in het bijzonder door toepassing van het onlangs goedgekeurde reglement van orde.

– Versterking van de capaciteit van het parlement op nieuwe bevoegdheidsterreinen.

– Versterking van de werking van het comité voor Europese integratie en passende administratieve en deskundige steun.

Overheidsdiensten

– Versterking van de bestuurlijke capaciteit van het Bureau van de ombudsman; zorgen voor correcte implementatie van de aanbevelingen van de ombudsman.

– Voortzetting van het decentralisatieproces en verbetering van de capaciteit van de gemeenten.

Justitie

– Tenuitvoerlegging van de wetgeving inzake verplichte basis- en voortgezette opleiding voor rechters, officieren van justitie en ondersteunend rechtbankpersoneel, en verdere versterking van het justitieel opleidingscentrum.

– Afronding van de plannen voor de hervorming van justitie; aanwerving en loopbaanbeheer onttrekken aan het parlement en vaststelling van transparante procedures op basis van professionele en objectieve criteria voor selectie en loopbaanontwikkeling; rationalisatie van de rechtbanken, modernisering van de procedures en verbetering van de administratie; zorgen voor afdoende en duurzame financiering van het justitieel stelsel.

– Garanties om de autonomie en efficiency van de openbare aanklagers te versterken, onder meer in verband met begrotingsaspecten. Versterking van het Bureau van de openbare aanklager voor georganiseerde misdaad en van de capaciteit voor corruptiebestrijding

– Versterking van de capaciteit van het ministerie van Justitie op het gebied van internationale gerechtelijke samenwerking.

Beleid voor corruptiebestrijding

– Wijziging en toepassing van de wet inzake belangenverstrengeling teneinde alle mogelijkheden van belangen bij ambtenaren af te schaffen.

– Opvoeren van maatregelen om de strategie voor corruptiebestrijding uit te voeren, met name door wetshandhavingsorganen de nodige financiële en personele middelen te verstrekken.

– Ontwikkeling en volledige toepassing van de wetten betreffende politieke partijen en de financiering van politieke partijen, met het oog op transparantie en duidelijkheid.

Mensenrechten en bescherming van minderheden

– Vaststelling van doeltreffende mechanismen voor de tenuitvoerlegging van de verplichtingen op grond van internationale instrumenten, met name het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en het Europees Verdrag ter voorkoming van foltering.

– Uitgebreide en transparante maatregelen in alle vermeende gevallen van mishandeling. Versterking van de interne controlediensten die zich bezighouden met mishandeling door beoefenaars van het openbaar gezag.

– Verbetering van de gevangenisomstandigheden, in het bijzonder van kwetsbare groepen zoals minderjarige gevangenen en gevangenen die psychiatrische zorg nodig hebben; passende controle van de gevangenisomstandigheden van langdurig bestraften en gevangenen die veroordeeld zijn wegens georganiseerde misdaad; verdere opleiding van het gevangenispersoneel en verbetering van de voorzieningen voor speciale behoeften.

– Vaststelling van uitgebreide anti-discriminatiewetgeving.

– Tenuitvoerlegging van de wet inzake toegang tot openbare informatie. Voortzetting van de hervorming van de radio- en televisieomroep in Montenegro tot een publieke omroeporganisatie en beschikbaarstelling van de nodige middelen.

– Tenuitvoerlegging van het memorandum over samenwerking tussen NGO's en overheidsinstanties.

– Verdere tenuitvoerlegging van de wetgeving inzake de teruggave van onroerend goed.

– Vaststelling van een passend kader, ook op grondwettelijk niveau, voor de bescherming van de rechten van minderheden. Tenuitvoerlegging van de strategie en het actieplan voor de integratie van de Roma, met inbegrip van vluchtelingen.

Regionale kwesties en internationale verplichtingen

– Verdere versterking van de regionale samenwerking en de goede betrekkingen met de buurlanden. Tenuitvoerlegging van vrijhandelsovereenkomsten met de buurlanden, met name in het kader van de nieuwe Midden-Europese Vrijhandelsovereenkomst (CEFTA). Versterking van de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van de bestrijding van georganiseerde misdaad, illegale handel en smokkel, justitiële samenwerking, grensbeheer, milieu, vervoer en energie.

– Bescherming van de rechten van vluchtelingen en ontheemden. Intrekking van alle discriminerende bepalingen op het gebied van arbeidsvoorwaarden, toegang tot eigendomsrechten, juridische beroepsmogelijkheden en toegang tot het staatsburgerschap; waarborgen voor ongehinderde toegang tot gezondheidszorg en persoonlijke documenten; waarborgen van het recht op een reële keuze tussen duurzame terugkeer en integratie en scheppen van de nodige voorwaarden voor integratie voor personen die daarvoor kiezen.

– Aanpassing van de nationale wetgeving en praktijk aan de desbetreffende internationale normen en overeenkomsten door middel van het ondertekenen en ratificeren van de betrokken internationale instrumenten van de Raad van Europa en de Verenigde Naties

betreffende de bestrijding van georganiseerde en financiële criminaliteit, met inbegrip van corruptie.

Economische criteria

– Instandhouding van de macro-economische stabiliteit door de nodige aanpassingen en consolidatie op fiscaal gebied.

– Ontwikkeling van de nodige institutionele en analytische capaciteit om het door de Commissiediensten voorgestelde economisch en fiscaal programma op te stellen en uit te voeren.

– Tenuitvoerlegging van het systeem voor het beheer van de overheidsuitgaven, met name programmabudgettering, budgettering op middellange termijn en invoering van elementen van een boekhouding op transactiebasis.

– Volledige integratie van de kapitaalbegroting in de overheidsrekeningen, met inbegrip van kapitaaluitgaven van plaatselijke instanties.

– Voortzetting van het herstructurerings- en privatiseringsproces van overheidsbedrijven.

– Goedkeuring en toepassing van de wet inzake toezicht op het verzekeringswezen.

– Verdere maatregelen om het aanpassingsvermogen en de vaardigheden van arbeidskrachten te bevorderen, met volledige medewerking van werkgevers en vakbonden.

– Voortzetting van de nodige aanpassingen van de Montenegrijnse handelsregelingen teneinde deze compatibel te maken met de autonome handelsmaatregelen en de toekomstige stabilisatie- en associatieovereenkomst.

Europese normen

Interne markt

Vrij verkeer van goederen

– Voltooiing van de vaststelling van de juridische en institutionele structuren voor normalisatie, certificatie, metrologie, accreditering en overeenstemmingsbeoordeling overeenkomstig het acquis van de EU, teneinde een gunstig handelsklimaat te scheppen. Start van de invoering van Europese normen.

– Vaststelling van mechanismen voor voorafgaand intern overleg en kennisgeving in verband met de invoering van nieuwe technische voorschriften die een weerslag op het handelsverkeer hebben.

– Creëren van een juridisch kader en bestuurlijke capaciteit voor de actieve bescherming van consument en gezondheid, overeenkomstig het EU-beleid inzake consumentenbescherming en gezondheid.

– Voortzetting van de nodige hervormingen voor aanpassing aan de WTO-regels en -verplichtingen teneinde het proces van toetreding tot de WTO te versnellen.

Douane en belastingen

– Verdere aanpassing van de douanewetgeving en –procedures aan het *acquis*. Verdere modernisering van de douane teneinde een bestuurlijke capaciteit op hoog niveau op te bouwen en corruptie, grensoverschrijdende misdaad en belastingontduiking te bestrijden.

– Wijziging en toepassing van de wetgeving betreffende de oorsprongsregels teneinde met het oog op de toepassing van de autonome handelsmaatregelen een juridische basis voor de toepassing van de oorsprongsregels van de EG in te voeren; met het oog daarop, verstrekking van informatie en opleiding aan ondernemingen en douaneambtenaren.

– Verdere aanpassing van de belastingwetgeving aan het acquis. Verbeterde toepassing van de belastingwetgeving, met de klemtoon op inning en controle met het oog op de bestrijding van belastingfraude.

– Toepassing van de beginselen van de gedragscode voor de belastingheffing op ondernemingen en ervoor zorgen dat de nieuwe belastingmaatregelen in overeenstemming met die beginselen zijn.

Mededinging

– Vaststelling van een volledig onafhankelijk functionerende mededingingsinstantie en verstrekking van de nodige middelen.

– Versterking van het kader voor staatssteun en verhoging van de transparantie, als eerste stap naar toezicht op staatssteun overeenkomstig de bepalingen van de stabilisatie- en associatieovereenkomst.

Overheidsopdrachten

– Toepassing van een doeltreffende regeling inzake overheidsopdrachten in overeenstemming met de beginselen van de EU, onder meer in verband met beroepsmogelijkheden. Zorgen voor volledig transparante procedures ongeacht de waarde van het contract en voor een gelijke behandeling van leveranciers uit Montenegro en de EU.

– Vaststelling en goede werking van het Bureau voor overheidsopdrachten en het Controleorgaan voor overheidsopdrachten en verbetering van hun bestuurlijke capaciteit. Passende opleiding van leidinggevend personeel van gunningsinstanties in de toepassing van aanbestedingsvoorschriften.

Wet inzake intellectuele eigendom

– Substantiële versterking van de bescherming van intellectuele-eigendomsrechten, in het bijzonder door goedkeuring van een alomvattend juridisch kader voor intellectuele-eigendomsrechten, met inbegrip van doeltreffende handhavingsbepalingen, en door de oprichting van een Bureau voor intellectuele-eigendomsrechten.

– Versterking van de implementatie- en handhavingscapaciteit op dit gebied, onder meer in diensten voor grensbeheer, wetshandhaving en justitie.

– Formele bevestiging van deelname aan de belangrijkste internationale overeenkomsten op het gebied van intellectuele-eigendomswetgeving.

Financiële diensten

– Versterking van het regelgevings- en toezichtkader voor financiële instellingen en markten in overeenstemming met de huidige EU-praktijken, in het bijzonder betreffende het bankwezen.

– Versterking van de samenwerking met de toezichthouders in het thuisland van buitenlandse banken met een belangrijke vertegenwoordiging in Montenegro, onder meer door het sluiten van samenwerkingsovereenkomsten.

Vennootschapsrecht

– Versterkte handhaving van eisen inzake financiële rapportage, in het bijzonder voor financiële instellingen en beursgenoteerde ondernemingen.

Werkgelegenheids- en sociaal beleid

– Versterking van de capaciteit van het ministerie van Arbeid en Sociale Zaken op het gebied van beleidsuitstippeling en controle, met de nadruk op de integratie van jongeren, vrouwen en kwetsbare groepen in de arbeidsmarkt; [verbetering van de prestatiecontrole bij actieve werkgelegenheidsmaatregelen van de Montenegrijnse dienst voor arbeidsbemiddeling].

– Versterking van de diensten voor arbeidsinspectie teneinde veiligheid en gezondheid op de werkplek te verbeteren.

– Opvoering van de maatregelen om de kwaliteit van het onderwijs en levenslang leren te verbeteren.

– Verdere verbetering van de kwaliteit, efficiency en relevantie van het hoger onderwijs en steun voor de integratie daarvan in de Europese ruimte voor hoger onderwijs.

<u>Sectoraal beleid</u>

Industrie en midden- en kleinbedrijf

– Voortzetting van de implementatie van het Europees Handvest voor het midden- en kleinbedrijf.

– Versterking van het agentschap voor investeringsbevordering; verbetering van de belangenbehartiging en raadpleging van het bedrijfsleven.

– Goedkeuring van de wetgeving inzake harmonisatie en versnelling van de vergunningenafgifte; toepassing van de wetgeving in nauwe samenwerking met plaatselijke autoriteiten, en goedkeuring en implementatie van het actieplan voor het wegwerken van barrières voor het ondernemerschap.

– Versnelling van de oprichting en implementatie van een nationaal garantiefonds voor het MKB.

Landbouw en visserij

– Verdere versterking van de bestuurlijke capaciteit voor de uitstippeling en implementatie van het beleid inzake landbouw- en plattelandsontwikkeling.

– Goedkeuring van de wetgeving inzake voedselveiligheid, dierenwelzijn en diergeneeskunde, en versterking van de veterinaire en fytosanitaire diensten, met inbegrip van controle- en laboratoriumdiensten.

– Voortzetting van de werkzaamheden om de wetgeving aan te passen aan het veterinair en fytosanitair EU-acquis, met inbegrip van het opzetten van een geïntegreerd voedselveiligheidssysteem dat tot doel heeft overlapping te voorkomen en de voedselveiligheid te verbeteren. Uitwerking van een systeem voor de identificatie en registratie van runderen overeenkomstig de EU-voorschriften.

– Afronding van de visserijstrategie en verbetering van de capaciteit van Montenegro om een visserijbeleid te voeren in overeenstemming met de EU-normen, onder meer op het gebied van de internationale samenwerking.

Milieu

– Doorgaan met de aanpassing van de wetgeving aan de normen en wetgeving van de EU, met name de kaderwetgeving inzake milieubescherming. Ontwikkeling van de bestuurlijke capaciteit om de goedgekeurde wetgeving toe te passen en te handhaven.

– Ontwikkeling van een algemene milieubeschermingsstrategie (water, afval, lucht). Goedkeuring van het bestemmingsplan; goedkeuring van de duurzame ontwikkelingsstrategie en sectorale strategieën (geïntegreerd beheer van de kustzone, biodiversiteit, klimaatverandering). Versterking van de bestuurlijke capaciteit voor milieubeheer.

Vervoerbeleid

– Verdere aanpassing van de luchtvaartwetgeving, met inbegrip van luchtverkeersleiding, aan het acquis, overeenkomstig de verbintenissen die voortvloeien uit de ondertekening van de overeenkomst betreffende de gemeenschappelijke Europese luchtvaartruimte.

– Versterking van de burgerluchtvaartinstantie en aanwijzing van een operationeel onafhankelijk orgaan voor onderzoek van luchtvaartongevallen, een nationaal orgaan voor toezicht op de verleners van luchtvaartnavigatiediensten en een orgaan voor de handhaving van de rechten van luchtreizigers.

– Verdere tenuitvoerlegging van het Memorandum van Overeenstemming over de ontwikkeling van het basisnetwerk voor regionaal vervoer in Zuidoost-Europa, met inbegrip van samenwerking bij het Waarnemingscentrum voor vervoer in Zuidoost-Europa.

– Toepassing van de vervoerswet (met inbegrip van het creëren van de nodige implementatiestructuren). Zorgen voor voldoende middelen voor het onderhoud van vervoersinfrastructuur en -instellingen.

Energie

– Ratificatie en verdere tenuitvoerlegging van de verbintenissen in het kader van het ondertekende Verdrag inzake de Energiegemeenschap.

– Voltooiing en implementatie van de strategie voor de ontwikkeling van de energiesector en de strategie voor energie-efficiëntie; versterking van de bestuurlijke capaciteit van het ministerie van Economische Zaken op het gebied van energie.

– Oprichting van een regelgevingsorgaan en goedkeuring van wetgeving op het gebied van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming.

Informatiemaatschappij en media

– Versterking van de telecommunicatie-instantie om de mededinging te stimuleren door toepassing van de desbetreffende wetgeving, in het bijzonder in verband met het invoeren van de nodige garanties voor concurrentie.

– Verbetering van de bestuurlijke capaciteit van het ministerie van Economische Zaken op het gebied van elektronische communicatie. Verdere stappen voor de totstandbrenging van evenwichtige tarieven, verdere maatregelen in verband met de voorwaarden voor interconnectietarieven en vaststelling van vergunningtarieven.

– Garanties voor de operationele onafhankelijkheid van de omroepinstantie.

– Zorgen voor een vlotte overgang van de Montenegrijnse radio- en televisieomroep naar een openbare dienstverlener en beschikbaar stellen van de nodige middelen voor de efficiënte werking daarvan.

Financiële controle

– Verbetering van de strategie voor interne financiële controle bij de overheid met vaststelling van doelstellingen op korte en middellange termijn en de bijbehorende IT-systeemondersteuning. Versterking van de interne auditcapaciteit.

– Verdere versterking van het overheidsorgaan voor financiële controle en vaststelling van de nodige grondwettelijke garanties.

Statistiek

– Verzameling en indiening van statistische gegevens in overeenstemming met de statistiekvoorschriften op economisch, handels-, monetair en financieel gebied, en met de huidige EU-praktijken.

– Herziening en goedkeuring van het algemeen statistiekplan teneinde de kwaliteit te verbeteren en het bereik van de statistieken te verruimen. Versterking van de verzameling en verwerking van landbouwstatistieken overeenkomstig de EU-normen en -methodologie; toepassing van de GS-nomenclatuur 2007.

Justitie, vrijheid en veiligheid

Visa, grenscontrole, asiel en migratie

– Ontwikkeling van de institutionele capaciteit op het gebied van het visumbeleid en aanpassing van het visumbeleid aan dat van de EU.

– Versterking van het geïntegreerd grensbeheer en zorgen voor een consequente implementatie door alle bevoegde organen, met inbegrip van die voor civiele controle.

– Goedkeuring van de asielwet en bouw van de geplande opvangcentra voor asielzoekers en vluchtelingen.

Witwaspraktijken

– Doeltreffende implementatie en coördinatie van de wetgeving voor de bestrijding van witwaspraktijken en versterking van de financiële inlichtingendienst.

Drugs

– Verdere ontwikkeling van de capaciteit voor internationale samenwerking van het Centrum voor de bestrijding van drugs en smokkel en verbetering van de operationele analysecapaciteit, met inbegrip van het opzetten van databanken.

– Ontwikkeling van een nationale strategie voor de bestrijding van drugsgebruik en -smokkel, overeenkomstig de EU-drugsstrategie 2005-2012 en het EU-drugsactieplan 2005-2008, en ontwikkeling van een voorlichtingscampagne over drugs.

– Opstelling van normen voor de preventie van het misbruik van precursoren en andere essentiële stoffen voor de productie van drugs.

– Ontwikkeling van de capaciteit van wetshandhavingsinstanties die zich bezighouden met de bestrijding van drugsgebruik en -handel.

Politie

– Verdere versterking van de beroepsbekwaamheid van de politie door gespecialiseerde opleiding en het ontwikkelen van instrumenten voor gegevens- en risicoanalyse.

– Zorgen voor de goede werking van de politieacademie.

Bestrijding van georganiseerde misdaad en terrorisme

– Creëren van efficiënte institutionele mechanismen voor samenwerking tussen instanties op het gebied van de bestrijding van de georganiseerde misdaad en versterking van de capaciteit van de politiediensten voor de bestrijding van georganiseerde misdaad.

– Verbetering van de capaciteit om speciale onderzoekmethoden toe te passen met inachtneming van de nodige garanties, en versterking van de dienst voor verwerking van criminele informatie.

– Goedkeuring van de wetgeving betreffende de inbeslagname van activa en inkomsten uit misdaad en ontwikkeling van de desbetreffende capaciteit.

– Verbetering van de efficiency van de internationale samenwerking en implementatie van de desbetreffende internationale verdragen betreffende terrorisme en de preventie en bestrijding van georganiseerde misdaad. Verbetering van de samenwerking en de uitwisseling van gegevens tussen alle afdelingen van de veiligheidsdiensten en met andere landen. Preventie van de financiering en voorbereiding van terreuraanslagen.

Mensenhandel

– Verdere versterking van de bestrijding van mensenhandel, met inbegrip van de nodige ondersteuning en bescherming van de slachtoffers.

Bescherming van persoonsgegevens

– Goedkeuring van wetgeving betreffende de bescherming van persoonsgegevens en oprichting van een onafhankelijke toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming.

– Nemen van de nodige stappen met het oog op de sluiting van een samenwerkingsovereenkomst met Europol.

3.2. Prioriteiten op middellange termijn

Politieke criteria

Democratie en rechtsstaat

Grondwettelijke vraagstukken

– Volledige tenuitvoerlegging van de nieuwe grondwet die overeenkomstig Europese normen is goedgekeurd.

Verkiezingen

– Verdere toepassing van strenge normen voor de organisatie van verkiezingen. Implementatie van een transparant kader voor campagnefinanciering.

Parlement

– Verdere versterking van de capaciteit van het parlement op alle gebieden, in het bijzonder betreffende de overname van het EU-*acquis*.

Openbaar bestuur

– Verdere versterking van de eenheden voor Europese integratie in de vakministeries en de coördinatiemechanismen met betrekking tot EU-aangelegenheden, onder meer de stabilisatie- en associatieovereenkomst (SAA) en het pretoetredingsinstrument (IPA).

– Ontwikkeling van beginselen, procedures en bestuurlijke capaciteit met het oog op het opzetten van een gedecentraliseerd implementatiesysteem voor het beheer van de EU-bijstand overeenkomstig de EU-voorschriften.

– Verdere versterking van de instantie voor het beheer van de personele middelen. Versterking van het beleidsproces. Verdere tenuitvoerlegging van de hervorming van de decentralisatie.

– Verdere versterking van transparante aanwervingsmethoden, professionele normen en verantwoordingsplicht, onder meer aan de hand van de ethische code en andere richtsnoeren.

– Voortzetting van de herstructurering en hervorming van de strijdkrachten, met inbegrip van inkrimping waar nodig.

Justitie

– Zorgen voor de adequate werking van het gerechtelijk opleidingscentrum. Implementatie van de IT-strategie voor het gerechtelijk apparaat.

– Voltooiing van het strategisch kader voor justitiële hervorming. Implementatie van de hervormingsplannen. Toepassing van transparante procedures voor aanwerving en loopbaanbeheer; verdere versterking van de middelen van het gerechtelijk apparaat.

– Verdere versterking van de efficiency van de openbare aanklagers.

– Verdere versterking van de capaciteit van het ministerie van Justitie voor internationale gerechtelijke samenwerking.

Beleid voor corruptiebestrijding

– Vastberaden doorgaan met de vastberaden preventie en bestrijding van corruptie op alle niveaus en verstrekking van meer middelen voor de preventie en bestraffing van corruptie. Zorgen voor volledige naleving van het VN-Verdrag inzake corruptiebestrijding en de desbetreffende Verdragen van de Raad van Europa.

– Doeltreffende procedures voor de opsporing, behandeling en follow-up van vermoedelijke fraudezaken en andere onregelmatigheden in verband met nationale en internationale middelen, met inbegrip van EU-gelden.

Mensenrechten en de bescherming van minderheden

– Uitvoering van de antidiscriminatiewetgeving en de wetgeving inzake de rechten van minderheden.

– Verdere verbetering van de gevangenisomstandigheden.

– Preventie van en maatregelen tegen mishandeling door handhavingsinstanties.

– Integratie van gehandicapte kinderen of kinderen van minderheden in het gewone onderwijs. Hervorming van de kinderopvang.

– Verdere bevordering van de integratie van minderheden en goede betrekkingen tussen de verschillende etnische groepen.

– Verdere samenwerking met NGO's op overheids- en gemeentelijk niveau.

Regionale vraagstukken en internationale verplichtingen

– Vergemakkelijking van de integratie van vluchtelingen die niet wensen terug te keren. Tenuitvoerlegging van de nationale vluchtelingenstrategie in het kader van een alomvattende strategie voor sociale inclusie en sociale integratie.

– Verdere tenuitvoerlegging van regionale samenwerkingsregelingen.

Economische criteria

– Versterking van de macro-economische stabiliteit door voortzetting van de fiscale aanpassingen en consolidatie om het externe onevenwicht verder terug te dringen.

– Verbetering van de efficiency van de overheidsuitgaven, met name door versterking van het begrotingsproces en het financieel beheer door de centrale en plaatselijke overheid. Verhoging van de capaciteit voor opstelling en uitvoering van de begroting teneinde prioritering mogelijk te maken.

– Zorgen voor grotere flexibiliteit van de arbeidsmarkt door geleidelijke liberalisering.

– Versterking van het ondernemingsklimaat ter bevordering van de ontwikkeling van de particuliere sector en de werkgelegenheid. Meer in het bijzonder vereenvoudiging van de gerechtelijke procedures in de handel, in het bijzonder voor faillissementszaken.

– Uitwerking en toepassing van een geïntegreerd onderzoekbeleid teneinde onderzoek en ontwikkeling te ondersteunen.

Europese normen

INTERNE MARKT

Vrij verkeer van kapitaal

– Volledige liberalisering van het kapitaalverkeer en de betalingen overeenkomstig de EU-beginselen.

Vrij verkeer van goederen

– Verdere ontwikkeling van de normalisatie, met name door het overnemen van de Europese normen. Verdere omzetting van de richtlijnen inzake de nieuwe en globale aanpak en de oude aanpak. Vaststelling van een structuur voor markttoezicht als voorgeschreven door het *acquis.*

Douane en belastingen

– Verdere aanpassing van de Montenegrijnse douane- en belastingwetgeving aan het *acquis* en verdere versterking van de bestuurlijke capaciteit voor de toepassing van de douanewetgeving en de bestrijding van corruptie, grensoverschrijdende misdaad en belastingontduiking.

– Verbetering van de transparantie en de uitwisseling van informatie met de EU-lidstaten teneinde de handhaving van maatregelen ter voorkoming van belastingontwijking of –ontduiking te vergemakkelijken.

– Transparante uitwisseling van informatie met de Commissie en de lidstaten teneinde de handhaving van maatregelen ter voorkoming van belastingfraude, -ontduiking en -ontwijking te versterken.

Mededinging

– Verdere versterking van de mededingingsautoriteit, onder meer door het waarborgen van haar onafhankelijke werking.

– Verdere versterking van het kader voor staatssteun en vaststelling van toezicht op staatssteun overeenkomstig de eisen van de stabilisatie- en associatieovereenkomst.

Aanbestedingen

– Doorgaan met de versterking van de aanbestedingsregeling, onder meer in de sector nutsbedrijven en betreffende concessies, door de verdere aanpassing van de binnenlandse wetgeving aan het acquis en de versterking van de bestuurlijke capaciteit van de aanbestedingsinstantie, het controleorgaan en de gunningsinstanties.

– Verdere totstandbrenging van volledige transparantie van de procedures ongeacht de waarde van het contract, en non-discriminatie van leveranciers uit Montenegro en de EU.

Intellectuele-eigendomsrechten

– Zorgen voor eenzelfde beschermingsniveau als in de EU, door de binnenlandse wetgeving inzake intellectuele-eigendomsrechten volledig aan het acquis aan te passen en door permanente versterking van de bestuurlijke en handhavingscapaciteit van alle desbetreffende overheidsinstanties, onder meer de diensten voor grensbewaking, de wetshandhavingsdiensten en het gerechtelijk apparaat.

Financiële diensten

– Opzetten van een alomvattend regelgevend en toezichthoudend kader voor financiële instellingen en markten overeenkomstig de EU-beginselen.

Vennootschapsrecht

– Eerste aanzet tot de aanpassing van financiële rapportagevoorschriften aan het acquis en zorgen voor de handhaving daarvan.

Werkgelegenheid en sociaal beleid

– Verdere versterking van de capaciteit van het ministerie van Arbeid en Sociale Zaken voor beleidsuitstippeling en -controle, met de nadruk op de integratie van jongeren, vrouwen en kwetsbare groepen in de arbeidsmarkt en de modernisering van het sociaal beleid; verdere verbetering van het resultatenbeheer van actieve werkgelegenheidsmaatregelen van het Montenegrijnse arbeidsbureau.

Sectoraal beleid

Industrie en MKB

– Volledige implementatie van het Europees Handvest voor het midden- en kleinbedrijf.

– Aanzet tot de invoering van effectbeoordeling van de regelgeving. Verdere verbetering van de toegang tot financiering en ontwikkeling van structuren ter ontwikkeling van het bedrijfsleven (clusters, starterscentra, bedrijven-/technologieparken).

Landbouw en visserij

– Verdere opbouw van de bestuurlijke capaciteit voor beleidsuitstippeling en –uitvoering in de landbouw- en plattelandssector. Uitwerking en eerste uitvoering van een beleid voor plattelandsontwikkeling.

– Versterking van de institutionele voedselveiligheidscapaciteit. Opstelling van een programma voor de modernisering van de voedselverwerkende industrie teneinde aan de EU-voorschriften te voldoen. Beginnen met maatregelen voor de identificatie van schapen en geiten en registratie van hun verplaatsingen. Starten met maatregelen voor efficiënte controle van de binnenlandse plantaardige productie, met name van producten waarvoor in de EU specifieke eisen gelden.

– Maatregelen om het visserijbeleid beter aan de EU-normen aan te passen, met name wat betreft beheer, inspectie en controle van de bestanden en markt- en structuurbeleid.

Milieu

– Verdere aanpassing van de wetgeving aan de EU-wetgeving en -normen, met name inzake luchtvervuiling, water en chemische stoffen.

– Beginnen met de tenuitvoerlegging van het plan voor ruimtelijke ordening en de algemene strategie voor milieubescherming. Beginnen met de tenuitvoerlegging van de strategie voor duurzame ontwikkeling en andere sectorale strategieën (geïntegreerd kustbeheer, biodiversiteit, klimaatverandering). Opzetten van een levensvatbaar financieel kader voor de implementatie van een milieubeschermingsbeleid op middellange tot lange termijn.

– Ratificatie van het Kyoto-protocol en aanvang van de tenuitvoerlegging daarvan.

– Verdere versterking van de bestuurlijke capaciteit van de vakministeries en de instanties die zich bezighouden met milieuplanning, vergunningenafgifte, inspectie, handhaving en controle alsmede projectbeheer.

Vervoerbeleid

– Versterking van de capaciteitsopbouw, met inbegrip van de uitwerking van projecten voor grootschalige investeringen. Doorgaan met het reserveren van voldoende middelen voor het onderhoud van vervoersinfrastructuur en -instellingen.

– Tenuitvoerlegging van internationale verbintenissen in het kader van de verdragen van de Internationale Maritieme Organisatie en verbetering van de veiligheidsvoorwaarden in de scheepvaart in het licht van het Memorandum van Overeenstemming van Parijs.

Energie

– Goedkeuring en tenuitvoerlegging van een langetermijnstrategie voor een vanuit milieuoogpunt duurzaam energiebeleid.

– Verdere implementatie van de regionale en internationale verbintenissen op dit gebied met het oog op de totstandbrenging van een concurrerende regionale energiemarkt.

– Toetreding tot internationale verdragen inzake nucleaire veiligheid waarbij EURATOM al partij is.

Informatiemaatschappij en media

– Afronding van de omzetting van het EU-kader 2002 voor elektronische communicatie.

– Totstandbrenging van een concurrerende markt voor elektronische communicatie door de geleidelijke tenuitvoerlegging van de wetgeving, de vaststelling van waarborgen voor reële concurrentie en het wegwerken van bestaande hinderpalen voor markttoegang.

– Ervoor zorgen dat de regelgevingsinstanties onafhankelijk zijn en over voldoende middelen en deskundigheid beschikken om hun werkzaamheden uit te voeren.

– Volledige aanpassing van de audiovisuele wetgeving aan het acquis.

Financiële controle

– Ontwikkeling en implementatie van de beginselen van gedecentraliseerde verantwoordingsplicht van het management en functioneel onafhankelijke interne controle overeenkomstig de internationaal aanvaarde normen en beste EU-praktijken.

– Versterking van de operationele capaciteit en functionele en financiële onafhankelijkheid van de nationale Rekenkamer.

– Ontwikkeling van procedures en bestuurlijke capaciteit voor een doeltreffende bescherming van de financiële belangen van de EU.

Statistiek

– Verdere ontwikkeling van betrouwbare economische statistieken. Opbouw van de institutionele capaciteit voor het produceren en publiceren van met de Europese normen geharmoniseerde statistische basisgegevens op het gebied van bedrijfsleven, arbeidsmarkt en nationale rekeningen.

– Volledige integratie van het plaatselijk bestuur in de algemene overheidsrekeningen.

<u>Justitie, vrijheid en veiligheid</u>

Visa, grenscontrole, asiel en migratie

– Ontwikkeling van de technische infrastructuur en de personele middelen voor de tenuitvoerlegging van het beleid inzake geïntegreerd grensbeheer, met inbegrip van

versterking van de grenspolitie en de douanediensten. Verbetering van de vereenvoudiging van de grensoverschrijding door de oprichting van nieuwe grensposten.

– Verdere aanpassing van het visumbeleid aan de wetgeving en de praktijk van de EU.

Drugs

– Versterking van de samenwerking tussen de verschillende instanties en op internationaal niveau, en verdere ontwikkeling van de capaciteit van de handhavingsinstanties voor de bestrijding van drugshandel.

Politie

– Voortzetting van de herstructurering; zorgen voor verantwoordingsplicht; hervorming van de politieopleiding; zorgen voor samenwerking tussen de wetshandhavingsinstanties.

Bestrijding van georganiseerde misdaad en terrorisme

– Ontwikkeling van een doeltreffend systeem voor de bescherming van getuigen, dat ook regionale elementen omvat.

– Versterking van de bestrijding van economische en financiële criminaliteit (met inbegrip van witwaspraktijken en valsemunterij) en van fraude en corruptie, en verbetering van de wetgeving.

– Vergemakkelijking van de inschakeling van verbindingsofficieren die door de EU-lidstaten worden gedetacheerd naar de overheidsorganen voor de bestrijding van georganiseerde misdaad. Tenuitvoerlegging van het Verdrag van Palermo en de bijbehorende protocollen betreffende grensoverschrijdende georganiseerde misdaad en de geldende internationale normen inzake financiële en economische criminaliteit.

– Versterking van de bestuurlijke en gerechtelijke capaciteit voor de tenuitvoerlegging van het strafwetboek voor wat betreft georganiseerde misdaad. Verdere versterking van de eenheid van het ministerie van Binnenlandse Zaken voor de bestrijding van georganiseerde misdaad en coördinatie van alle handhavingsorganen met inbegrip van de verdere ontwikkeling van een structuur voor criminele informatie.

– Versterking van de bestrijding van economische en financiële criminaliteit (met inbegrip van de bestrijding van de vervalsing van contant geld en andere betaalmiddelen) en verbetering van de institutionele en bestuurlijke capaciteit om de problemen op dit gebied aan te pakken.

Bescherming van persoonsgegevens

– Zorgen voor de vlotte werking van de Autoriteit voor gegevensbescherming.

– Zorgen voor de capaciteit van de overheidsinstanties, in het bijzonder wetshandhavingsorganen, om de wetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens ten uitvoer te leggen.

4. PROGRAMMERING

De communautaire bijstand in het kader van het stabilisatie- en associatieproces voor de landen van de Westelijke Balkan zal worden verstrekt op grond van de bestaande financiële instrumenten, in het bijzonder Verordening (EG) nr 1085/2006 van de Raad[4]. Het onderhavige besluit zal dus geen financiële implicaties hebben. Montenegro krijgt toegang tot financiering uit meerlandenprogramma's en horizontale programma's.

5. CONDITIONALITEIT

De communautaire bijstand voor de landen van de Westelijke Balkan hangt af van de voortgang bij de naleving van de criteria van Kopenhagen en bij het voldoen aan de specifieke prioriteiten van dit Europees partnerschap. Indien deze voorwaarden niet worden nageleefd, kan de Raad passende maatregelen nemen op grond van artikel 21 van Verordening (EG) nr. 1085/2006 van de Raad. De communautaire bijstand is ook onderworpen aan de voorwaarden die de Raad in zijn conclusies van 29 april 1997 heeft vastgesteld, in het bijzonder met betrekking tot de toezegging van de begunstigden om democratische, economische en institutionele hervormingen door te voeren.

6. CONTROLE

De implementatie van het Europees partnerschap wordt onderzocht aan de hand van de mechanismen die in het kader van het stabilisatie- en associatieproces zijn vastgesteld, met name de periodieke verslagen van de Commissie.

---

[4] PPB L 210 van 31.7.2006, blz. 82.